

השבת ^ל רבי נחמן מברסלב

אָנפֿאנג פֿון אַרבעצן טעג פֿאַר אַן אַייניק פֿאַר אַלע

וכי ינצו אנשים יחדו ... (שמות כא, כב)

על-ידי המחלוקת שיש בעולם, על-ידי-זה נעשין מפורסמים קודם זמנם; היינו, כי כשאחד נכנס בעבודת-ה', הוא צריך לשהות ולהתממה עד שיתפרסם בעולם. ועל-ידי פגם המחלוקת נתפרסם קודם זמנו, ועל-ידי-זה הם גורמים הזק והפסד להאיש הזה, שנעשה מפורסם קודם זמנו, או גם להדרך לעבודת ה', שהיה זה רוצה לגלות בעולם, ואזי גורמין מיתה לבעלי המחלוקת. ולפעמים, שאין הפגם גדול כל-כך, אזי גורמין עניות. וזה הסוד מבואר בתורה, בפסוק (שמות כא): **וכי ינצו אנשים יחדו ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה וכו'.** כי כשמתחיל לכנוס לאיזה דרך, הוא בחינת הריון, וצריך להתעלם שם בבחינת עבור, כי עדיין לא נתגלה זה הדרך בעולם, רק הוא נכנס לשם לגלותו, ואזי הוא בחינת הריון, בבחינת (משלי ד): **בדרך חכמה הוריתיך** - בחינת הריון - וצריך לשהות שם ולהתממה, לחמם עצמו שם כמו עובר במעי אמו, עד שיגיע הזמן שיצא לאוויר העולם, לגלות זה הדרך בעולם; וכשיצא קודם זמנו, זה בחינת נפל. ופגם זה נעשה על-ידי מחלוקת כנ"ל.

וזה בחינות: **וכי ינצו אנשים יחדו** - היינו מחלוקת, על-

ידי-זה: **ונגפו אשה הרה ויצאו ילדיה** - היינו בחינת המפורסמים שנעשין קודם זמנם, שהם בבחינות נפלים כנ"ל. וענשם מיתה או עוני, לפי הפגם כנ"ל. זה: **אם לא יהיה אסון** - פירש רש"י: באשה. היינו, שלא יפסידו ויקלקלו את הדרך חכמה בעצמו, שהוא בחינות **אשה הרה** כנ"ל, רק יפסידו הנפלים, דהיינו האנשים בעצמן, שנתפרסמו ויצאו בעולם קודם זמנם. כי כמו שבאשה הרה, כשנוגפין אותה עד שמפלת נפלים, יש שתי בחינות, דהיינו שלפעמים היא מפסדת הנפלים לבדם, שמפלת אותם על-ידי שיצאו בלא עיתם, ולפעמים גם האשה הרה בעצמה נזוקת על-ידי-זה ונסתלקה; כמו-כן בבחינות הנ"ל, היינו שלפעמים נפסדין האנשים בעצמן, שנתפרסמו קודם זמנם, שהם בחינת נפלים, אבל עדיין לא נסתלק הדרך חכמה בעצמו, רק הנפלים לבד, ויכולין אחרים להתעבר שם בבחינת הריון הנ"ל, כמו במשל **אשה הרה** כנ"ל, ולפעמים נפסד גם הדרך חכמה בעצמו, באופן שאפילו איש אחר אינו יכול לכנוס לשם בבחינת הריון, לגלות ולהוציא זה הדרך לעולם, שזה בחינת מיתת האשה הרה כנ"ל. ולפי הפגם, כן העונש, כמו שמפורש בתורה: **אם לא יהיה אסון** - באשה, **ענוש יענוש** - בממון, היינו עניות, שנעשה כשאין הפגם גדול כל-כך כנ"ל. ואם יהיה אסון - באשה, שגרמו להפסיד גם הדרך בעצמו כנ"ל, אזי: **ונתת נפש תחת נפש**, היינו מיתה כנ"ל, הי' יצילנו. (לקוטי מוהר"ן - חלק ב - סימן כ)

שנים ישלם ... (שמות כב, ג)

כשהאמת מאיר ומבטל החושך, אזי נמשך על הקדושה בחינת כפל, כי לא די שהאדם בעצמו יוצא מתוך חשכת אפלתו על-ידי אור האמת, אף גם הוא עושה פתח גם לאחר להוציא מחושך לאור ולהחזירו בתשובה. וזה בחינת מה שהגבגב משלם כפל. (לקוטי הלכות - הלכות גניבה - הלכה ה - אות ב לפי אוצר היראה - אמת - אותיות עא עז עט)

אם כסף תלוה את עמי ... (שמות כב, ד)

כמו שה' יתברך היה מקיים עולמו בחסד בתורת הלוואה וגמילות חסד מיום הבריאה עד יום מתן-תורה, וגם עכשיו בעת שעוברין על רצונו, חס ושלום, היה ראוי שיחזור העולם לתווה ובוהו, ואז מתקיימין רק בחסדו בבחינת הלוואה, שה' יתברך מרחיב לו זמן עד שישבו וישלם את חובותיו מה שנתחייב האדם על-ידי עוונותיו. נמצא שה' יתברך מקיים מצוות גמילות חסד והלוואת חן הרבה מאד בכל שעה, וכמו כן אנו חייבים להתדבק במידותיו לרחם על העניים ולהלוות להם ולבלי להיות לו כנושה, כמו שה' יתברך אינו נוגש אותנו, ומאריך לנו זמן אחר זמן זמנים טובא, עד שנשלק לו מעט מעט עד שנשלק את הכל. (לקוטי הלכות - הלכות העושה שליח לגבות חוב - הלכה ב - אות כב לפי אוצר היראה - צדקה - אות סח)



מכתב

(ספר אבני הנחל - חלק ב - מכתב ח)

לכבוד ... אשר לגודל גדולת אצילות נשמתו הגבוהה מאוד מאוד, זכה לכנוס בהיכל החכמה והמדע של הנחל נובע שאינו נפסק לדור דור לעולם, להשקות לכל ישראל את מימי חכמתו, המטהרים מכל הטומאות ומעלים הכל מכל הירידות לתכלית העליה, שבהם תלוי עיקר הגאולה... שמגלה לכל אור ה', שזה עיקר הגאולה ומגלה לכל העולם אור הדעת של הצדיק האמת, לדעת ולהכיר את ה', שזה עיקר הגאולה השלמה שאנו מחכים לה.

שיחות

(שיחות מרי ישראל אודסה, זצ"ל - בייט)

... רבי ישראל [קרדונר] היה כמה שנים בטבריה; וכולם, כל החסידים היו מתנגדים. אני הייתי יחיד ואני הלכתי עם רבי ישראל תמיד ביחד לשמוע ממנו איזה דבור, והם ראו ואמרו: "ישראל בער הולך עם רבי ישראל, והוא לומד ספרי ברסלב. מה, שמעת דבר כזה? הוא לא שומע לאבא ולנו, והוא עקשן גדול, הוא רוצה רק ברסלב". לא היה בצפת חסיד ברסלב ופתאום אני נעשיתי חסיד ברסלב, וכולם ידעו שרבי ישראל חסיד ברסלב ואני למדתי עם רבי ישראל ואני סבלתי עם רבי ישראל, נו היה 'שמח' מאוד... אני הייתי עקשן גדול ורציתי רק ברסלב, ישנתי בבית-כנסת, ולא אכלתי, לא היה לי לא אוכל ולא כסף, והאבא הוא עוור ועני ואני מצער אותו כל-כך. נו, מי יכול לספר מה שהיה לי? עכשיו אני צוחק ואתם צוחקים, אם אתם הייתם שמה הייתם בוכים אתי ביחד... נו, נו, יש עוד ועוד עוד, אני לא מספר הכל, אין לי כוח, עד היום יש ויש, אבל היה לי שמחה גדולה וזוכיתי לראות דברים כאלה, פלאות כאלה, ראיתי התפילה שלו של רבי ישראל וההתבודדות שלו, וראיתי שכולו אמת ואמונה, ואין כזה בעולם, כן. אני הייתי שמח מאוד, הי' יתברך ריחם עלי ונתן לי דבר כזה, לראות את רבי ישראל. באתי אליו הביתה וראיתי שהוא מרקד, חשבתי: "רבונו של עולם, אתה נתת לי חסידים שמרקדים..."

(ההמשך יבוא)

חמשה בקר.. תחת השור וארבע צאן תחת השה ... (שמות כא, לא)

כי שור ושה בחינת יעקב ויוסף, והכשבים הפריד יעקב בחינת שה פזורה ישראל ואתנה צאני צאן מרעייתי וכו', יוסף 'בכור שורו הדר לו', בחינת הצדיק האמת שמאיר האמת בכנסת ישראל שנקראים על שם יעקב. וכשמתגבר הבעל דבר על עצם הנקודה שיש בכל אחד מישראל מצד שהוא מזרע ישראל, ועוד יותר חס ושולם כשרוצה להתגבר ולגנוב ממנו נקודת הצדיק בחינת יוסף המושרש בו, ורוצה לעקר לגמרי בבחינת **וטבחו או מכרו**, כי יש שטובחו לגמרי שמביאו לידי פריקת עול לגמרי, חס ושולם, שזה בחינת טביחה ושחיטה לגמרי, ויש שאינו מסיתו לפרוק עול לגמרי, רק שמסיתו שכל עבודתו יהיה בשביל ממון, שזה בחינת יומכרוי' שמוכר קדושתו בשביל ממון, אבל בכוח הצדיקי אמת סוף כל סוף מתגברים כנגדו עד שמוציאים ממנו הטוב בכפלי כפלים, בבחינת ד' והי', כי כל מה שמתגבר יותר בשקריו וגנבתו מוציאים ממנו הקדושה אחר-כך יותר ויותר כנ"ל, בבחינת **עת אשר שלט וכו'**. (לקוטי הלכות - הלכות גניבה - הלכה ה - אות יב)

(השמטות - כז)

כשהיה מוהרני"ת ז"ל נוסע על האוקראינה עם רבי נחמן מטולטשין ז"ל, היה להם בדרך באיזה כפר אחד מאנשי שלומינו, שהיה מקרבם מאוד בכל כוחו, והיה יודע הזמנים שהם רגילים לנסוע, והיה מקדים להם על הדרך ולוקח החבילות על כתפו, ומביא את מוהרני"ת ורבי נחמן מטולטשין לביתו ומשמש אותם בכל צרכם, באכילה ושתייה ולינה, וגם באיזה מטבע. ופעם אחת נעשה, לא עלינו, 'יורד' גדול, עד שלא היה לו אפילו לאכול, והיו מוהרני"ת ורבי נחמן מטולטשין בדרך ושמעו ממצבו, ורצו לחשב [להימנע מלעבור] הדרך של זה הכפר כדי שלא להטריחו. אבל הוא כבר ידע הזמנים שהם נוסעים, ועמד על אם-הדרך ולא הניחם, עד שהביאם לביתו וערך להם שולחן לאכול. והם לא רצו, כי שמא היא סעודה שאינה מספקת, אבל הוא בכל מיני בקשות ביקש אותם שיחוסו עליו ויאוכלו. על-כן באין בררה, כדי להחיותו בזה, התחילו לאכול, אבל המרק היה לא מומלח ולא מושמן ומוטעם כהלכה, ולא היה לה טעם. והוא אמר להם: אכלו, אכלו, זה חס, ובחוף קר מאוד, אתם תתחממו כראוי! ומוהרני"ת אכל, אבל רבי נחמן מטולטשין לא יכל לאכול מאכל כזה. ואמר לו מוהרני"ת: תפעל בעצמך שהמאכל טוב וטעים! והתחיל לקיים. ואמר רבי נחמן מטולטשין, שממש טעם בזה טעם כל המאכלים, כי העיקר היא ההרגשה במוח, וכאשר האדם פועל אצל עצמו שזה טוב, אזי מרגיש באמת שזה טוב.

עצות

(לקוטי עצות - אמת ואמונה, א-ה)

○ עיקר הגאולה תלויה באמונה, כי עיקר הגלות אינו אלא בשביל חסרון אמונה (לקוטי מוהר"ן, סימן ז', אות א').

○ אמונה ותפילה ונסים וארץ-ישראל הם בחינה אחת, וכולם תלויים זה בזה (שם).
○ יש בני-אדם המכסים כל הנסים בדרך הטבע, וכשיכלו אלו האפיקורסים שאין להם אמונה בנסים, ושתרבה אמונה בעולם אז יבוא משיח, כי הגאולה תלויה באמונה כנ"ל (שם).

○ אי אפשר לבוא לאמונה כי-אם על-ידי אמת [היינו, כי עיקר האמונה אינה אלא במה שאין השכל מבין, כי במקום שהשכל מבין, אין שייך אמונה. ואם-כן, כשאין השכל מבין, מהיכן יבוא להאמין במה שצריך להאמין? על-כן עיקר האמונה תלויה באמת, שאם ירצה האדם להסתכל על האמת לאמתו, יבין מאלו שצריכים להאמין האמונה הקדושה בה' יתברך ובצדיקים האמתיים ובתורתו הקדושה, אף-על-פי שאי אפשר להבין בשכלנו המגושם. כי על-ידי הסתכלות על האמת בעין האמת, יבין מרחוק שהאמת הוא כך, רק שאי אפשר להבין בשכל, וצריכים רק להתחזק באמונה שלמה, והבן היטב] (שם).

○ אי אפשר לבוא לאמת אלא על-ידי התקרבות לצדיקים אמתיים, וילך בדרך עצתם ולא יטה לימין ולשמאל מדבריהם, ועל-ידי-זה יחקק בו אמת וזוכה לאמונה וכו' וכנ"ל. וכן צריך להרחיק את עצמו מעצת רשעים ומתנגדים וחולקים על האמת. וכל זה זוכין על-ידי מצוות ציצית, שהוא בחינת שמירה מניאוף, שהוא בחינת עצות רשעים, וזוכין לתיקון הברית שהוא בחינת עצות של צדיקים (שם).

תפילה

(לקוטי תפילות א - תפילה ז)

... ותזכנו לבוא לארץ ישראל, הארץ אשר בחרת בה מכל הארצות, ונתת אותה לישראל לעולם, ומיום אשר סרנו מאחריך ופגמנו באמונתך הקדושה, גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו, עד אשר ארך עלינו הגלות. על כן חוס וחמול נא עלינו, וזכנו ברחמיך הרבים להכניע ולשבר ולבטל כל מיני כפירות ובלבולים שלא יעלו בלבנו ובלב כל עמך ישראל לעולם, וזוכה להאמין בנסיך הקדושים אשר אתה עושה עמנו בכל דור ודור מעולם, ואשר אתה עושה עמנו עדיין בכל יום ובכל שעה, ולא נכסה שום נס בדרך הטבע חס ושלוש, רק נדע ונאמין שהכל מאתך לבד, על ידי השגחתך אשר אתה משגיח תמיד בהשגחה פרטית על כל דבר שבעולם. וזוכה להאמין בך ובצדיקי האמת תמיד, ועל ידי זה נזכה לבוא לארץ ישראל חיש קל מהרה, ותמחר ותחיש לגאלנו גאולה שלמה, ותביא לנו את משיח צדקנו.

רבונו של עולם, ה' אלקים אמת, אשר נטעת בנו בכל דור ודור צדיקי אמת. הושיענו ורחמנו ברחמיך הרבים, וזכנו להתקרב לצדיקי אמת לקבל מהם עצות אמתיות ולא נסור מדבריהם ימין ושמאל, רק נזכה לילך בדרך עצתם האמתית, ותרחס עלינו ותציל אותנו ואת כל חברתנו ואת כל עמך בית ישראל, מעצת רשעים שהם עצת הנחש הקדמוני, ולא נטה אוזן לדבריהם כלל, ולא נאבה ולא נשמע להם, ולא יכנסו דבריהם ועצתם בלבנו כלל. ותבדילנו מן התועים, ולא יהיה להם שום כוח להטעות אותנו חס ושלוש בעצות רעות שלהם, ולא תעשינה ידיהם תושיה. והצילנו ברחמיך הרבים מכל מיני שקר וטעות שבעולם, ולא נלך אחר עצות רעות של אלו המחפיים את השקר באמת, ומהפכים דברי אלקים חיים, ואומרים לרע טוב ולטוב רע, ומונעים את ישראל מדרך האמת והנכון, על ידי עצותם המהופכות מן האמת, את אשר החמרת הקילו, ואת אשר הקלת החמירו, את אשר רחקת הם מקרבים, ואשר קרבת הם מרחקים. ויש מהם אשר טעו בעצמן, ואינם יודעים בעצמם את האמת לאמתו, והם מדברים לפי תומם, ועצתם הפוכה ומזקת לנו מאוד לעבודתך.

רבונו של עולם, אתה ידעת האמת, ולפניך נגלו כל תעלומות, אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל ח'. קומה בעזרתנו והצל אותנו מהם, שלא יודבקו ויכנסו דבריהם בלבנו כלל, לא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם. גדול העצה ורב העלילה, זכנו ברחמיך הרבים שיתגלו לנו צדיקי האמת, ונזכה להתקרב אליהם באמת, ולקבל מהם עצות נכונות וברורות וישרות, עצות טובות הנמשכים מתרי"ג עטין דאורייתא, שנזכה לקבל אור האמת על ידי עצתם האמתית. ועל ידי זה נזכה לאמונה שלמה באמת לעולם ועד.

ועזרנו ברחמיך הרבים לשמור את הברית קודש. ורחם עלינו והצילנו אותנו ואת כל עמך בית ישראל, מכל מיני פגם של ניאוף חס ושלוש, הן בראיה הן במחשבה בדיבור ובמעשה, ובכל החמישה חושים, בכלם תשמרנו ותצילנו מכל מיני פגם הברית. רק תעזרנו להיות קדושים וטהורים בכלם, ונזכה לקדושת הברית באמת כרצונך הטוב, ובצל כנפיך תסתירנו. ותזכנו לקיים מצוות ציצית כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה וכוונותיה ותרי"ג מצוות התלויות בה. ועל ידי כפי הציצית הקדושים תגן עלינו ותציל אותנו מכל מיני פגם הברית, ותזכנו להתקדש בקדושתך תמיד, ועל ידי זה תציל אותנו מעצת הנחש, מעצת המפתים והמסיתים והמדיחים מדרך האמת, בכוונה להרע או שלא בכוונה.

ונזכה לקבל ולהמשיך עלינו אור השכל האמת של צדיקי אמת, על ידי שנזכה לקבל ולקיים עצות טובות ואמתיות שלהם, ועל ידי זה נזכה לאמת ולא יצא דבר שקר מפינו לעולם. רבונו של עולם. הצילנו ברחמיך הרבים מכל מיני שקר וטעות שבעולם, הן מדברי שקר שלא יצא מפינו לעולם שום דבר שקר חס ושלוש, והן מדרכי שקר שלא נלך בדרכי שקר חלילה. ותציל אותנו ברחמיך מדרכים נבוכים מדרכי תועים, רק תהיה בעזרתו תמיד לילך בדרך האמת לאמתו, באופן שנזכה על ידי האמת לאמונה שלמה, ונזכה לחבר וליחד אמת ואמונה תמיד. ועזרנו שתהיה תפילתנו נכונה וסדורה ושגורה בפינו ובלבבנו, ותגלה נסים ומופתים בעולם, למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד. ותזכור את עמך ישראל להוציאם מתוקף גלותם, אשר גלית אותנו זה כמה שנים, ותמחר ותחיש לגאלנו ונזכה לשוב לארצנו, ותביא לנו את משיח צדקנו במהרה, ויקיים מקרא שכתוב: והיה צדק אזור מותני והאמונה אזור חלציו. אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף. וקיים לנו מקרא שכתוב: תבואי תשורי מראש אמנה, במהרה בימינו, אמן...

השתפלות הנפש

(סימן מז)

אמר: אפילו כשאין יכולין לדבר בהתבודדות, רק תיבת רבונו של עולם בלבד, גם-כן טוב מאוד. (ועיין לעיל אות ב, מבואר שאפילו ההכנה לבד, שמכין עצמו לדבר ואינו יכול לדבר כלל, הוא גם-כן טוב מאוד.) ואמר, שיכולין להכיר באחד אם יש לו התבודדות. [ועיין מזה בהקדמת הספר ולקמן אות נח].

שבת שלום

לעילוי נשמת מרת בלרה בת דיאמנטא , ת.נ.צ.ב.ה.